

Sygn. akt VU 1236/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie sprawy z wniosku P. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania P. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 16 października 2015 r. sygn. (...) SP (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1236/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy P. W. przyznania prawa do emerytury górniczej wskazując, że nie spełnił on warunków do jej uzyskania. Organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie udowodnił żadnego okresu pracy górniczej. Wnioskodawcy nie zaliczono do pracy górniczej okresów od dnia 3 sierpnia 1984 roku do dnia 28 lutego 1989 roku oraz od dnia 1 sierpnia 1994 roku do dnia 16 listopada 2006 roku (z wyłączeniem strajku oraz dni usprawiedliwionych płatnych), ponieważ z przedłożonej dokumentacji wynika, że wnioskodawca zajmował następujące stanowiska: kierowca, kierowca – mechanik, kierowca prowadzący stale samochody ciężarowe, kierowca samochodu ciężarowego powyżej 20 ton, które nie są pracą górniczą i nie figurują w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku. Ponadto z przedłożonej charakterystyki stanowiska pracy wynika, że do zakresu czynności należała między innymi obsługa samochodów ciężarowych do prac transportowych w oddziałach górniczych na terenie kopalni, zatem nie jest możliwe, aby przez cały czas ubezpieczony wykonywał pracę górniczą w rozumieniu art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy. Do pracy górniczej nie zaliczono również okresu od 17 listopada 2006 roku do nadal, ponieważ z przedłożonej charakterystyki stanowiska pracy wynika, że wnioskodawca także po zmianie nazewnictwa wykonywał te same czynności jak przed dniem 17 listopada 2006 roku.

Powyższą decyzję zaskarżył pełnomocnik wnioskodawcy w dniu 10 listopada 2015 roku, wnosząc o jej zmianę i przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury górniczej, a także o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu odwołania podniósł, że wnioskodawca w okresach wskazanych w decyzji był zatrudniony był faktycznie na stanowisku kierowcy – operatora sprzętu technicznego na odkrywce, które jest

wymienione pod pozycją 6 załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, a zatem okresy pracy na tym stanowisku powinny być zaliczone do pracy górniczej.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Na rozprawie w dniu 23 listopada 2016 roku wnioskodawca wskazał, iż domaga się zaliczenia do wykonywania pracy górniczej okresów od dnia 3 sierpnia 1984 roku do dnia 28 lutego 1989 roku, od dnia 1 sierpnia 1994 roku do dnia 16 listopada 2006 roku, od dnia 17 listopada 2006 roku do nadal.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił co następuje:

P. W., urodzony w dniu (...), wystąpił w dniu 4 sierpnia 2015 roku z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu członka emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 2-5 w aktach ZUS)

ZUS nie zaliczył wnioskodawcy do pracy górniczej żadnych okresów zatrudnienia.

(okoliczność niesporna)

W okresie od dnia 3 sierpnia 1984 roku do nadal wnioskodawca P. W. jest zatrudniony w (...) w R., obecnie (...) S.A. Oddział Kopalnia (...) z siedzibą w R..

(dowód: wniosek o emeryturę, k. 4, świadectwo wykonywania pracy górniczej k. 8 akt emerytalnych, umowa o pracę z dnia 3 sierpnia 1984 roku, k. 1, umowa o pracę z dnia 16 sierpnia 1984 roku, k. 6, karta obiegowa, k. 6, akt osobowych wnioskodawcy część (...))

W umowach o pracę angażach wystawianych wnioskodawcy pracodawca wskazywał, że pracował on na następujących stanowiskach:

- od dnia 3 sierpnia 1984 roku do dnia 30 listopada 1984 roku jako kierowca w oddziale (...),
- od dnia 1 grudnia 1984 roku do dnia 31 marca 1988 roku jako kierowca pojazdu (...) s. skrzyniowy, z tym że do dnia 31 lipca 1987 roku wnioskodawca był zatrudniony w oddziale (...), a od dnia 1 sierpnia 1987 roku w oddziale (...),
- od dnia 1 kwietnia 1988 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku jako kierowca pojazdu Kamaz w oddziale (...),
- od dnia 1 września 1992 roku do dnia 28 lutego 1999 roku jako kierowca mechanik w oddziale (...),
- od dnia 1 marca 1999 roku do dnia 16 listopada 2006 roku jako kierowca prowadzący stale samochody ciężarowe powyżej 20 ton w oddziale (...),
- od dnia 17 listopada 2006 roku do nadal jako kierowca – operator samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce w oddziale (...).

Z dniem 11 stycznia 2007 roku pracodawca zgłosił rozpoczęcie przez ubezpieczonego wykonywania pracy górniczej.

(dowód: karta obiegowa zmiany, k. 5, angaż z dnia 12 grudnia 1984 roku, k. 8, wniosek o przeszerogowanie, k. 10, angaż z dnia 4 kwietnia 1988 roku, k. 13, angaż z dnia 6 października 1992 roku, k. 19, angaż z dnia 27 czerwca 1994 roku, k. 21, angaż z dnia 16 marca 1999 roku, k. 27, wniosek o zmianę nazwy stanowiska pracy, k. 47, angaż z dnia 29 grudnia 2006 roku, k. 48, zgłoszenie rozpoczęcia wykonywania pracy górniczej, k. 49 akt osobowych wnioskodawcy część (...))

W dniu 27 marca 1997 roku wnioskodawca uzyskał uprawnienia do obsługi żurawi przenośnych o udźwigu do 32 ton. W dniu 12 grudnia 2002 roku ubezpieczony uzyskał uprawnienia do obsługi podestów ruchomych przejezdnych, samojezdnych. W dniu 21 grudnia 2006 roku wnioskodawca uzyskał uprawnienia do obsługi żurawi przenośnych.

(dowód: zaświadczenie uprawniające do obsługi dźwignic, k. 23, karta uprawnień do obsługi podestów ruchomych przejezdnych, k. 38, zaświadczenie do obsługi urządzeń transportu bliskiego, k. 50 akt osobowych wnioskodawcy część (...))

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2014 roku określiła, że wnioskodawca w okresach od dnia 3 sierpnia 1984 roku do dnia 28 lutego 1989 roku oraz od dnia 1 sierpnia 1994 roku do dnia 10 stycznia 2007 roku wykonywał pracę górniczą na stanowisku kierowcy – operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce, to jest na stanowisku wymienionym pod poz. 6 załącznika nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku. Komisja weryfikacyjna ustaliła też, że w okresie od dnia 1 marca 1989 roku do dnia 31 lipca 1994 roku ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, to jest na stanowisku wymienionym w wykazie A, dział VIII, poz. 2 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

(dowód: protokół z posiedzenia Komisji weryfikacyjnej z dnia 27 lutego 2014 roku, k. 20-20v akt emerytalnych)

Z wniosku o nadanie wnioskodawcy stopnia górniczego datowanego na dzień 3 września 1999 roku wynika, że P. W. jako mechanik – kierowca i operator żurawia nie wykonywał pracy na stanowisku górniczym.

(dowód: wniosek o nadanie stopnia górniczego, k. 30 akt osobowych wnioskodawcy część (...))

W charakterystyce stanowiska pracy z dnia 14 września 2015 roku pracodawca wskazał, że wnioskodawca w okresach pracy w oddziale (...) od dnia 1 sierpnia 1987 roku do nadal wykonuje ciągle, mimo różnych nazw stanowisk pracy prace na stanowisku kierowcy-operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce. Prace te polegają na obsłudze samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony. Sprzęt ten wykorzystywany do prac transportowych na terenie (...) B. w oddziałach górniczych ((...), (...), (...) i (...)) w pełnym wymiarze czasu pracy. Ponadto pracodawca wskazał, że wnioskodawca obsługuje pojazdy ciężarowe służące do transportu materiałów sypkich (kruszywa, węgiel brunatny, żwir) na terenie (...) oraz samochody ciężarowe wraz z zamontowanymi na nich żurawiami przenośnymi (...) służące do prac remontowych ciągów koparka – taśmociąg – zwałowarka. Są to pojazdy: R., M., S. i T..

(dowód: charakterystyka stanowiska pracy k. 18 w aktach ZUS)

W charakterystyce stanowiska pracy z dnia 16 września 2015 roku pracodawca odwołującego podał także, że P. W. był pracownikiem oddziału (...) i pracował na stanowisku kierowca w (...) od dnia 3 sierpnia 1984 roku do dnia 31 lipca 1987 roku. Wedle pracodawcy w wyżej wymienionym okresie kierował pojazdami ciężarowymi skrzyniowymi o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony na terenie odkrywki i zwałowiska, przewożąc elementy: przenośników, koparek, zwałowarek oraz inne materiały potrzebne do obsługi układu ktz. Na początku zmiany otrzymywał dyspozycję kierującą go do pracy w określonym oddziale, następnie opuszczał teren zajezdni i całą zmianę był do dyspozycji oddziałów górniczych lub oddziałów zwałowania.

(dowód: charakterystyka stanowiska pracy z dnia 16 września 2015 roku, k. 19 akt sprawy)

Początkowo wnioskodawca był zatrudniony na oddziale eksploatacji pojazdów obsługujących (...) (...) na stanowisku kierowcy. Kierował wówczas pojazdem ciężarowym marki S. wyposażonym we wciągarkę. Do jego obowiązków należało przewożenie części do koparek, taśmociągów i zwałowarek. Na początku zmiany stawał się w zajezdni, gdzie przekazywano mu dyspozycje wykonywania prac transportowych na rzecz oddziału górniczego bądź zwałowania. W przypadku awarii ubezpieczony przewoził elementy konstrukcyjne do oddziałów górniczych na wymianę.

(dowód: zeznania wnioskodawcy, nagranie od minuty 9:12 do minuty 11:05, zeznania świadka J. K., nagranie od godziny 1:00:45 do godziny 1:02:14, protokół z rozprawy z dnia 23 listopada 2016 roku, k. 24-26v akt sprawy)

Z dniem 1 sierpnia 1987 roku wnioskodawca został przeszerogowany do oddziału transportowego samochodów ciężkich (...). Tamże kierował pojazdem ciężarowym wywrotką o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony. Do obowiązków wnioskodawcy należało przewożenie złoża pod koparkę główną i nadkładu na inny poziom, aby utworzyć pochylnię pod położenie taśmociągu. Jeśli nadkładem była skała, to odwożono ją do kruszarki. Skarżący transportował także części służące do remontów maszyn podstawowych i rury. Pracami remontowymi zajmowały się inne oddziały. Wnioskodawca rozładowywał i załadowywał ręcznie złożę, nadkład i elementy konstrukcyjne, które następnie przewoził. Czynności, które wykonywał ubezpieczony polegały również na wyrównywaniu drogi transportowej na kilkukilometrowym odcinku. Teren należało utwardzić i wypoziomować przed położeniem taśmociągów.

(dowód: zeznania wnioskodawcy, nagranie od minuty 11:05 do minuty 17:00, zeznania świadka T. N., nagranie od minuty 37:30 do minuty 52:41, zeznania świadka J. K., nagranie od godziny 1:02:50 do godziny 1:08:10, zeznania świadka J. T., nagranie od godziny 1:08:10 do godziny 1:10:59, protokół z rozprawy z dnia 23 listopada 2016 roku, k. 24-26v akt sprawy)

W okresie od dnia 1 marca 1989 roku do dnia 31 lipca 1994 roku wnioskodawca pracował poza (...) B.. Był wówczas delegowany do pracy na budowie.

(okoliczność przyznana przez wnioskodawcę, na rozprawie w dniu 23 listopada 2006 roku, nagranie od minuty 3:08 do minuty 6:00, k. 24v akt sprawy)

W dniu 27 marca 1997 roku wnioskodawca uzyskał uprawnienia do kierowania samochodów ciężarowych wyposażonych w żuraw. Po podniesieniu kwalifikacji ubezpieczony przewozi materiały sypkie i dostarcza części maszyn i urządzeń górniczych, z tym że wozi również części wielkogabarytowe, zestawy krążników, zestawy gumowe, przekładnie, płyty gąsiennicowe, silniki do wymiany, fartuchy. Części są następnie przekazywane pracownikom innych oddziałów – (...), (...), (...), którzy remontują i konserwują maszyny i urządzenia górnicze. Wnioskodawca wykonuje na rzecz wyżej wymienionych oddziałów czynności pomocnicze. W ten sposób ubezpieczony pracuje do chwili obecnej.

(dowód: zeznania wnioskodawcy, nagranie od minuty 21:29 do minuty 26:36, zeznania świadka T. N., nagranie od minuty 50:05 do minuty 52:41, zeznania wnioskodawcy D. C., nagranie od minuty 53:57 do minuty 59:43, zeznania świadka J. K., nagranie od godziny 1:02:50 do godziny 1:08:10, zeznania świadka J. T., nagranie od godziny 1:08:10 do godziny 1:10:59, protokół z rozprawy z dnia 23 listopada 2016 roku, k. 24-26v akt sprawy, charakterystyka stanowiska pracy, k. 18 akt emerytalnych)

W dniu 10 lipca 2015 roku pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazał, że w okresie zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę górniczą:

- od dnia 3 sierpnia 1984 roku do dnia 28 lutego 1989 roku oraz od dnia 1 sierpnia 1994 roku do nadal na stanowisku kierowcy – operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce, to jest na stanowisku wymienionym w załączniku nr 2, poz. 6 rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku.

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej k. 8 w aktach ZUS)

Sąd Okręgowy ocenił i zważył co następuje :

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.), zwanej dalej ustawą. Zgodnie z art. 50 a ust. 1 ustawy emerytura górnicza przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) ukończył 55 lat;

2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 ustawy;

3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy, wynosi 50 lat (art. 50 a ust. 2).

Przepis z art. 50b ustawy stanowi, że przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy. Z kolei w myśl art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.

Rozporządzeniem, o którym mowa wyżej, jest rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995r., nr 2, poz. 8), zwane dalej rozporządzeniem. Zachowało ono moc na podstawie art. 194 ustawy w zakresie, w jakim jego przepisy nie są sprzeczne z aktem normatywnym wyższego rzędu.

Nie powinno budzić wątpliwości, iż oceniając, czy ubezpieczony wykonywał prace górniczą, nie można skupiać się wyłącznie na nazwach zajmowanych przez niego stanowisk pracy, ale należy badać, jakie czynności wykonywał on w okresie, który poddawany jest badaniu. Tym samym nie ma jednak również decydującego znaczenia dokonana przez pracodawcę kwalifikacja zajmowanego przez konkretnego pracownika stanowiska, jak i ewentualna zmiana tej kwalifikacji na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej. O uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu omawianych przepisów nie decyduje bowiem treść wymienionych dokumentów, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 marca 1998 roku, II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999/6/213, z dnia 22 marca 2001 roku, II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002/22/553).

Jak zauważył Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 kwietnia 2010 roku (I UK 339/09, LEX nr 607444), zasady nabywania prawa do emerytur górniczych odbiegają od zasad obowiązujących powszechnie, co wynika z charakteru pracy górniczej, angażującej we wzmożonym stopniu siły fizyczne i psychiczne zatrudnionych. Z tego powodu ustalając ogólne zasady nabywania prawa do górniczej emerytury ustawodawca z jednej strony uznał, że do zaliczenia pracy górniczej do okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury wystarczające jest, jeżeli praca ta była wykonywana co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy (przytoczony art. 50b ustawy), z drugiej natomiast - uznał za pracę na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego tylko zatrudnienie łączące się z wykonywaniem czynności o określonym charakterze i na wyszczególnionych w rozporządzeniu stanowiskach pracy. Jest to w pełni uzasadnione, jeśli uwzględni się charakter zatrudnienia na odkrywce. Z uwagi na warunki jego wykonywania i stopień bezpieczeństwa, wpływające na obciążenie fizyczne i psychiczne, nie może równać się ona z charakterem zatrudnienia pod ziemią.

Dlatego też przepisy normujące zasady nabywania prawa do emerytury górniczej muszą być wykładane ściśle, przede wszystkim przy uwzględnieniu ich wykładni gramatycznej, zaś dla oceny charakteru pracy górniczej nie mogą mieć decydującego znaczenia ani zakładowe wykazy stanowisk, ani protokoły komisji weryfikacyjnej kwalifikujące określone zatrudnienie jako pracę górniczą. Z brzmienia cytowanego art. 50c ust. 1 pkt 4 omawianej ustawy wynika bowiem, że w jego rozumieniu pracą górniczą jest wyłącznie zatrudnienie przy pracach bezpośrednio łączących się z procesami związanymi z wydobywaniem kopalin, polegającymi na pozyskiwaniu złóż siarki i węgla brunatnego na odkrywcę, a zatem zatrudnienie przy pracach ściśle górniczych, do których zaliczono roboty górnicze przy urabianiu i ładowaniu (w tym strzałowe i odwadniające), roboty transportowe przy przewozie nadkładu i złoża, miernicze oraz bieżące prace konserwacyjne utrzymujące sprawność techniczną agregatów i urządzeń wydobywczych. W konsekwencji, ani rozporządzenie wykonawcze, ani tym bardziej wewnętrzne zarządzenia pracodawcy nie mogą przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że o uznaniu zatrudnienia jako pracy górniczej nie przesądza nazwa stanowiska, użyta w wydanym przez pracodawcę świadectwie wykonywania pracy górniczej, odpowiadająca nomenklaturze zawartej w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, lecz pozytywna weryfikacja dokumentu pod kątem zgodności rzeczywiście wykonywanej przez pracownika pracy z ustawowymi wymaganiami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2010 roku, I UK 30/10, LEX nr 590314).

Z brzmienia cytowanego art. 50c ust. 1 pkt 4 omawianej ustawy wynika bowiem, że w jego rozumieniu pracą górniczą jest wyłącznie zatrudnienie przy pracach bezpośrednio łączących się z procesami związanymi z wydobywaniem kopalin, polegającymi na pozyskiwaniu złóż siarki i węgla brunatnego na odkrywcę, a zatem zatrudnienie przy pracach ściśle górniczych, do których zaliczono roboty górnicze przy urabianiu i ładowaniu (w tym strzałowe i odwadniające), roboty transportowe przy przewozie nadkładu i złoża, miernicze oraz bieżące prace konserwacyjne utrzymujące sprawność techniczną agregatów i urządzeń wydobywczych. W konsekwencji, ani rozporządzenie wykonawcze, ani tym bardziej wewnętrzne zarządzenia pracodawcy nie mogą przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że o uznaniu zatrudnienia jako pracy górniczej nie przesądza nazwa stanowiska, użyta w wydanym przez pracodawcę świadectwie wykonywania pracy górniczej, odpowiadająca nomenklaturze zawartej w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, lecz pozytywna weryfikacja dokumentu pod kątem zgodności rzeczywiście wykonywanej przez pracownika pracy z ustawowymi wymaganiami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2010 roku, I UK 30/10, LEX nr 590314).

W niniejszej sprawie organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca, który w dniu 18 stycznia 2012 roku ukończył 50 lat, nie udokumentował żadnego okresu pracy górniczej i równorzędnej, co skutkowało koniecznością odmowy przyznania mu prawa do emerytury górniczej.

Tymczasem dla nabycia prawa do emerytury górniczej wnioskodawca powinien wykazać co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy (art. 50 a ust. 2).

W świetle dokonanych powyżej rozważań należy odnieść się do stanowiska Komisji Weryfikacyjnej powołanej u pracodawcy. Komisja stwierdziła, że wnioskodawca w okresie od dnia 3 sierpnia 1984 roku do dnia 28 lutego 1989 roku oraz od dnia 1 sierpnia 1994 roku do dnia 10 stycznia 2007 roku pracował jako kierowca – operator samochodowego sprzętu technicznego na odkrywcę, tj. na stanowisku wymienionym pod poz. 6 załącznika nr 2 rozporządzenia. Jako podstawę ww. ustaleń Komisja wskazała treść angaży znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy, które nie wskazywały przecież na wykonywanie przez wnioskodawcę wyżej wymienionej pracy oraz treść potwierdzeń członków komisji. Nie powołano żadnych innych dokumentów, czy też oświadczeń świadków.

Reasumując, na podstawie protokołu nie sposób stwierdzić, dlaczego Komisja uznała, że wnioskodawca wykonywał pracę górniczą w okresach od dnia 3 sierpnia 1984 roku do dnia 28 lutego 1989 roku oraz od dnia 1 sierpnia 1994 roku do dnia 10 stycznia 2007 roku.

Pominięto także treść znajdującego się w aktach osobowych odwołującego wniosku o nadanie stopnia górniczego z dnia 3 września 1999 roku, w którym kierownik działu zatrudnienia, opisując zakres czynności odwołującego, stwierdził, że wnioskodawca nie wykonuje pracy na stanowisku górniczym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że protokół z posiedzenia Komisji weryfikacyjnej nie może być uznany za wiarygodny. Sąd uwzględnił zatem przede wszystkim: zeznania świadków T. N., D. C., J. K., J. T. oraz samego wnioskodawcy.

Z wyżej wymienionych dowodów wynika, że przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca był kierowcą - operatorem samochodu ciężarowego. Odwołujący zajmował się transportem sprzętu niezbędnego do przeprowadzenia remontu maszyn podstawowych. Początkowo ładował i rozładowywał elementy konstrukcyjne ręcznie, a po uzyskaniu stosownych uprawnień w 1997 roku – także za pomocą żurawia. Wskazać należy, iż obowiązki wykonywane przez wnioskodawcę miały charakter pomocniczy i nie polegały na remontowaniu maszyn podstawowych.

Dostrzeżenia w przedmiotowej sprawie wymaga, że zgodnie z art. 50 c ust. 1 pkt 4 za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalni węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia. Nawiązując do wyżej wymienionego przepisu podkreślić trzeba, że kierowcę - operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce z punktu 6, załącznika nr 2 do rozporządzenia, tylko wtedy można uznać za świadczącego pracę górniczą, gdy na odkrywce w kopalni węgla brunatnego pracował przy urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych.

W ocenie Sądu ubezpieczony mógł wykonywać taką pracę jedynie w okresie od dnia 1 sierpnia 1987 roku do dnia 28 lutego 1989 roku oraz od dnia 1 sierpnia 1994 roku do dnia 26 marca 1997 roku, kiedy to będąc zatrudnionym na oddziale (...) wykonywał obowiązki polegające na ręcznym ładowaniu nadkładu i złoża. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wykazało jednak, żeby ubezpieczony wykonywał wyżej wymienione czynności co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy, jak tego wymaga art. 50b ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wszak udowodnione zostało, że ubezpieczony wykonywał także inne czynności, polegające choćby na załadowywaniu, przewożeniu i rozładowywaniu części służących do remontów maszyn podstawowych i urządzeń górniczych. Ponadto ubezpieczony uczestniczył w pracach polegających na wyrównywaniu dróg transportowych biegnących na kilkukilometrowym odcinku. Powyższe rozważania mają jednakże czysto teoretyczny charakter, albowiem nawet zaliczenie wyżej wymienionych okresów nie implikowałyby przyznania prawa do emerytury górniczej.

Odnosząc się do pozostałych, kwestionowanych przez organ rentowy okresów zatrudnienia wnioskodawcy, to wskazać należy, że praca ubezpieczonego polegała na dostarczaniu elementów niezbędnych do przeprowadzenia remontu maszyn podstawowych i urządzeń górniczych. Wobec powyższego uznać należy, iż nie zostały spełnione warunki przewidziane w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy. Albowiem wnioskodawca nie pracował przy urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych. Zajmowanie stanowiska wymienionego w rozporządzeniu nie jest zatem wystarczające dla przyznania emerytury górniczej.

Na prymat ustawy nad przepisem wykonawczym wyraźnie zwrócił uwagę Sąd Najwyższy, który zaakceptował tę opisaną wyżej wykładnię, w porównywalnych stanach faktycznych (por. wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2010 r., I UK 339/09). Powoływanie się przez pełnomocnika wnioskodawcy na fakt, iż z zeznań świadków i dokumentacji pracowniczej odwołującego wynika, że zajmował stanowisko przewidziane w rozporządzeniu nie ma istotnego znaczenia w przedmiotowej sprawie.

Sąd stwierdził, że nie nazwa stanowiska lecz praca faktycznie wykonywana miała znaczenie dla kwalifikacji pracy jako górniczej. Jednakże nawet gdyby uznać, że wnioskodawca przez cały sporny okres wykonywał pracę operatora sprzętu, to i tak ustawa nie zezwala na przyznanie za wykonywaną przez niego pracę emerytury górniczej.

Nie powinno budzić wątpliwości, iż pojęcie operatora wskazane pod poz. 6 załącznika Nr 2 zakłada wymóg nie transportowania, ale obsługiwania sprzętu pomocniczego i technologicznego. Transport wymieniony jest jedynie w poz. 6, w której wymieniono kierowcę – operatora samochodowego sprzętu technicznego, a zatem osobę, która łączy obowiązki sprzętu i jego operatora. Kierowca zaś jakiegokolwiek pojazdu, obojętnie, czy samochodu, czy ciągnika nie jest w omawianym załączniku w ogóle wymieniony, a zatem praca na stanowisku kierowcy nie może zostać uznana za pracę górniczą (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 sierpnia 2012 roku, III A Ua 2749/11, LEX nr 1236536). I to nawet, gdy na pojeździe tym zamontowany jest sprzęt w postaci żurawia sporadycznie używany przez kierowcę do podawania części zamiennych pracownikom innych oddziałów. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy ponad wszelką wątpliwość wykazał, że charakter pracy wnioskodawcy nie zmienił się do chwili obecnej i polega w głównej mierze na przewożeniu elementów konstrukcyjnych. Prac takich nie sposób zaś uznać za odpowiadające kryteriom sprecyzowanym w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając na uwadze powyższe, uznać należy, że wnioskodawca nie wykazał w niniejszym procesie wszystkich przesłanek przyznania prawa do emerytury górniczej.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.